

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általaok katolikuskok térékrvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak 1895. márc. 6-án

Előfizetési árak:

Egészévre 12 korona, félévre 6 korona, negyedévre 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön

Szerkesztőség: Jókai-utca 4. sz. a t o n e s t e .

Kiadóhivatal: DEBRECZENYI GYULA KÖNYVNYOMDÁJA (Iskola-utca 4. sz.)

Választások.

Azt hisszük, nem csupán Z. Z. Z. ur, a Székesfehérvári Hírlap bokros érdemű szerkesztője tartozik azon keresú, kedves fecskek közé, a kik a politika bimbó-fakasztó tavaszának, az új választásoknak megérkezéséről csiripelnek, vagy pardon! csicseregnek (talán mindegy is). Valaki odafenn megpendítette, talán épen valamelyik keleti sas orrú büszke dalia, s ime azonnal visszhangzik szerzte széles e hazában a nagy születési nap örömteljes várása. Persze ki-ki a maga kedélyhangulata szerint tekint eléje. — Egyik örömmel, bizó reménnyel, a másik ködborult aggodalommal, van olyan is, a ki a zsebét tapogatja, sőt akárhány olyan is, a ki felsóhajt, miként az egyszeri inas: csak meg volnék már verve.

Sokan egészen bizonyosra veszik, hogy áprilisban lesz, talán a fenntisztelt fecske is arról zengedezett, hogy négy hónap múlva immár gőzerővel fogunk kapacitálni, sokan inni, sőt talán némelyek egymást agyabugyálni is fogják. Persze mindez csak olyan hírlapi kacsa, a mely az újságírók malmára

hajtja a vizet, hiszen Széll Kálmán sejtelenesen titkolózik, nem nyilatkozott még senkinek. Volt már a választásoknak előbb is hire, el is aludt annak rendje és módja szerint. Mi akkor is, előkelő talán a legilletékesebb helyről szerzett információink szerint megmondottuk, hogy nem lesz belőle semmi, hiszen a kormányunk készülnie kell. Hübele Balázs módjára, a míg mindennek elő nem készítette a maga utját, nem vállalkozhatik a nagy háborúra, s a véleményünk most is az, hogy a kormány a lehető legutolsó időig ki fogja tolni a választást, mert a sikert, egy hatalmas kompakt többséget csak úgy biztosíthat a maga számára.

Mi nem félünk a választástól, hiszen meg vagyunk győződve róla, hogy a magyar nép a maga józan logikájával töviről-hegyire megismerve a néppárt programját, önzetlenül, nagy áldozatokra is képes lesz, hogy pártunknak minél több képviselőjét küldje a parlamentbe, mert a néppárt győzelmei egyszerűen a magyar nép anyagi és szellemi érdekeinek javát is fogják jelenteni.

A függetlenségi párt meg fog foggyatkozni. Látják ők ezt maguk is előre.

hirdetik is régóta. Hiszen ők maguk voltak okai annak, hogy minél több el-lenséget szerezzenek maguknak. Az a szép program, a melynek érdekében eddig annyi lelkesedést és oly sok szót vesztegettek, csak az üres szóvirágok halnaza lett. Megvalósításukkal ép azok törődtek legkevesebbet, a kik legjobban beszéltek mellette a választók előtt. A mikor valamit kivívni lehetett volna, félreállottak és a kényelmes semmitte-vésnek cselek. Látta maga a kormány is ezt s ép azért nem csodálkozhatunk, ha épen maga a kormány volt az, mely akárhány esetben segédkezett nyújtott nekik a győzelemre. Ilyen kényelmes ellenzék természetesen egészen a kormány szájaize szerint való. Maszrézt pedig, mióta a függetlenségi párt a kormánypárttal együtt a katolikus üldözö politikai ösvényre lépett, még egy újabb költök van, a mely őt az uralkodó párthoz fűzi, hiszen mindkettő ép ezért nevezi magát liberálisnak. Tudjuk, hogy kétségbeesetten tiltakoznak ez ellen azok, a kik magukat katolikus függetlenségieknek nevezik, de mi bátran hivatkozhatunk arra, hogy a függetlenségi párt, mint ilyen, sohasem tiltako-

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCZÁJA.

HULLÓ CSILLAG.

*Kigyult a sok csillag fenn a magas égen,
Nézem elmerengve, nézem hosszai-mélyen;
Különösen egyet, azt a szép fényeset,
Olyan panaszosan, olyan búsan rezket.*

*Ez a fényes csillag — néha úgy érezem,
Hogy elválhatatlan jó barátom nekem.
Ugy szeretném egyszer megbérdezni tőle:
Ugyan miért reszket oly búsan a fénye?*

*Holdvilág ragyogott egy szép nyári este,
Ablakom kitérve, néztem fel az égre.
S az én csillagomat határnyira ráltnam,
Utolsó ragyogva, lehullani láttam! . . .*

*Rideg volt hazája, fényes, kék mezője,
Azt hitte a földön boldogság lesz része . . .
Fáj a szívem, hogyha csillag-hullást látok:
„Ne jőj hozzánk!.. Csaldósz.. Szébb a te világod!”*

Ernö kétöl.

Annuska.

A fodros habu, ezüst hullámu patakocska partján, a susogó lombsátor közepén alussza siri álmát.

Nem nyílik virág a sirhalmán, nem gon-dozza jöttévé kéz azt a rögit, mely alatt az ő drága tagjai pihennek.

Elfeledek őt is, gyászos sirhalmát is az emberek, csak a hulló falevelek ölelgetik, takar-gatják porait s a vándor dalnokok siratgatják, altatgatják, hogy álma csendes legyen addig, míg utjakról visszatérnek.

Elmenek egyszer, úresen hagyva a tölgy alját ott a patak parton! S a következő tavasz-szal sirt — az ő sirját — találták ott: egyedül, árván.

Többé nem lett árván elhagyatva, hisz azóta itt csattog a fülemile gyászdal, édes-bus éneket: itt sirja ki magát a párja vesztett ger-licze; itt zokog, kesereg a többi madárka is, ha a sors mostoha keze dolgukba avatkozik: s itt kérnek, itt nyernek is vigasztasát! . . .

Íde jövök én is a tölgy alá, leomlom a rögre s az ő szellemétől várok szívemre gyógy-írt, melybe az ő nevét a sors mostoha keze bevészte: örökre.

A süvöltő őszi szellő megrázza a daliás tölgyet, galyai reszketnek s sárguló leveleit hul-latja a sirra.

Hullasd, hullasd leveleidet vén tölgy, hadd készítsen a tél fagyja a te leveleiből s az én könyüimből szemfedeleket halottunknak, kinek nevét az én szivemből s a te kérgéből ki nem sirja senki.

Ott láttam feküdni a tölgy alatt, — hol most sirja domborul — mereven, élettelenül. Nem dobogott már a szív, mely oly mélyen, oly híven szeretett, hisz átfurta a gyilkos golyó. Nem szólt, nem mosolygott a csevegő ajak, az égészínű szempár nem szórtá bűvös fényét, pedig nézett, de nézése oly fájdalmas, oly szivfacsaró volt! . . .

Megkövülve néztem Annuszt, a mint előttem feküdt vérbefagyva. O igaz, nem jót tett, de

azért a bűnhődésnek nem szabad lett volna ily borzasztónak lenni . . .

Elkészült a sir, befektették a gyalulathat koporsóba s leeresztették. Midőn az első göröngy rázuhant a koporsóra s kísérteties hangja a földembe hatott: nem tudtam visszatartani köny-nyeimet, sirtam s velem sirtak a sirások is.

Unoka-hugon volt, Ott lakott a falat beke-ritő erdő szélén az óriási tölgyekkel és sugár-fenyőkkel körülvert csinos erdőszlakban. E kis hajlék úgy nézett ki parkirozott udvarával, pompás virágos és gyümölcsös kertjével, szőlő-lugasával, mint egy kis paradicsom: mind miutt az ur — az erdősz — ügyes kezemunkája látszott.

Az arra járó messziről hívta, csalogatta a fehérre meszelt, vadszőlővel befuttatott hajlék, s midőn az a hívásnak engedve közeledett az erdőszlak felé, egyik ámulatból a másikba esett, látva a természet ezer-féle szépségének ily mes-terien, ily művészi harmóniában való festői csoportosítását!

Nem egy szemlélő sóhajtott így fel: „Itt boldog, igazán boldog emberek lakhatnak!” s valóban, boldogságot jólétet sugárzott a ház, az udvar, a kert s boldogság volt benn a hajlék-ban is.

De a boldogság nem sokáig tartott!

A ház lelke, a jó anya, a felejthetetlen hitves halála szétzúzta a boldogságot: az örö-nkönyeket felváltotta a bánat, a szomorúság égető könye, az élénk vídám életet a szomorú magány, az elhagyatottság.

Szegény Gábor bácsit igen megviselte sze-retett neje halála. Pár év alatt a vidor, életerős s egészséges emberből összeesett, zsörtölődő, beteges ember lett. Nem törődött senkivel, sem-

Mai lapunk 4 oldal.

zott az ellen, hogy épen vezérei szinte sárgulnak, kékfülnek-zöldülnek, mikor a katolikusok áldozásáról van szó. Ezért színt meg a függetlenségi párt népszerűsége és ezért idegenedett el tőle a magyar nép annyira, hogy ez a párt, daczára a kormány támogatásának, csupán a tulnyomólag protestánsoklakta vidékeken fog csak eredményeket elérni.

A kormánypart természetesen talán megváltozott emberekkel, hisszük, hogy megfogyatkozva, de a régi elvek alapján fogja a hatalmat kezében összpontosítani. Széll Kálmán erre gyűjti erejét s erre igyekszik az utat előkészíteni úgy, hogy az egyetlen komoly és számbavehető ellenfelet, a néppártot minél nagyobb erővel támadhassa.

Szelid nyomás! Ezt a kifejezést használta a miniszterelnök egyik szócsové, a Budapesti Hírlap. A miniszter tagadta ugyan, de hiszen senki sem várta tőle, hogy az igazságot beismerje. Ha nem is mondta, de bizonyára sugta. Tehát ismét fogjuk érezni azt a minden szabadság, jog és törvény összetiprását, mely a választók akaratát gúzsba fogja látni. A szolgabírák, fő- és alispánok, jegyzők, takarékpénztári igazgatók, városi és megyei urak, uradalmak tisztviselői, mind, mind egy szelid eszköze lesz a kormánynak, a kik majd nyomnak egyet a szabadság csúfolt választók akaratán, szoritának rajtuk ott, ahol legjobban fáj nekik. Hiszen a földhöz ragadt szegény embernek nem sok kell, hogy minden vágýáról, óhajáról, a legszebb álmairól is lemondjon s engedelmessé legyen a zsarnoki önkénynek. Bámulatos, hogy nem sül le a bőr az arczukról, a kik ilyet a világ elé mernek dobni. Ezt aztán elnevezik liberálisnak, a szabadság vívmányának.

mivel, nem nyújtott neki örömet semmi, leányán kívül, ki szemefénye, mindene volt. Annak élt már, annak a boldogságáért tett, a mit tehetett.

Sokszor elhagyatottságában így sóhajtott fel: — Istenem tán meghalnék, az iszonyu fájdalom tán megörjítene, ha e leányom nem volna! . . .

Nem is maradt el Annus oldala mellől máskor, csak ha az erdőbe ment. Vigyázott rá, mint a szemefényére s utjártában is mindig vele foglalkozott, róla gondolkozott.

Igy éltek csendesen visszahúzódva a világtól, nem mentek sehová, de őket sem kereste fel — kivülem — senki.

Gábor bácsi szeretett neje emlékének szentelte minden ráérő percét, avval társalgott, mondott neki szebbnél-szebb szavakat, azt hitte: ott van körülé imádott neje.

Annuska is szentelt néhány percet édes jó anyja emlékének, de legtöbbit mégis szíve választottjával — a csinos erdészegéddel foglalkozott.

Igen szerették egymást!

A tölgy, mely alatt össze szoktak jönni, óh de sokat beszélhetne szerelmükről! . . .

Ott öntötték ki szívük tiszta szeretetét, ott álmadoztak egymást átélve a boldog jövőről; ott pocsélták meg szerelmüket az első kéjteli csókkal, melyet később kamatostól fizettek vissza egymásnak.

S mindez kettőjük titka volt! . . .

Egyszer Gábor bácsit künn az erdőben balsejtelem szállta meg. Rosszat sejtve dögolt el sem végezve tettet haza, hogy az esetleges veszélyt eltávclítsa.

A mint az udvarra ért, élénk beszélgetés

Valóban büszkék lehetnek rá s ugyan-csak erélyes biztatásnak kellett jönni onnan felülről, ha az ilyen jelszavakat leplezetlenül merik a vásárra vinni.

„Győztünk.“

Ezen cím alatt foglalkozott Bánffy Dezsó lapja, a „Magyar Szó“ az egyetemi tanács határozatával, a melynek erejénél fogva visszafogják utasítani az egyetemi hallgatókat azon kérelmét, hogy az egyetemen a keresztet, mint a keresztény vallás szymbolumát kifüggeszék.

Nem akarunk részletesen foglalkozni az egyetemen történt dolgokkal. Hiszen irtunk már róla más alkalommal, hogy az az intézet katolikus egyházi pénzen alapult, az alapítási levélben határozottan ki volt emelve, hogy Istennek dicsőségére és a katolikus egyház eszméinek terjesztésére álljon az az intézet. A fölvilágosodás szelleme ezt lassankint ellopokdta, mert hiszen azzal a szellemmel összefér az idegen tulajdon elsajátítása is; nem akarunk arról sem beszélni, hogy miként járt el az egyetemi tanács úgy, a hogyan eljárt, hogy miért lett épen Timon Akosnak egy-zerre elhalasztatlanul sürgős tennivalója. Mindez nem érdekel annyira bennünket, mint Bánffy lapjának ezen alkalommal irt egy-nelány köbevendő mondása.

„Nem zavartalan az öröm és nem tiszta az az elégtétel, melyet az egyetemi tanács határozata felett érzünk. Igaz, a fölvilágosodás, a haladás, a tudomány döntő csatát nyert és hátrásra kényszerítette a reakció már-már diadalmasan előnyomuló fekete seregét. A győzelem szép volt és méltán büszkék lehetünk rá mi is, akiknek szintén rész, és pedig nem csekély rész jutott ki a küzdelemből. De örömlünk, büszkeségünknek nagyon megzavarja a gondolat, hogy mily előnyomulást kellett tenni. Az elleneseges tábornak politikai és társadalmi közéletünk egész vonalán, milyen erősek lehetnek hadállásai, mily nagy lehet tábornok, ha ezt a csatát is megokozkázathatták? Hisz ők voltak az ostromlók, az előnyomulók és a szadadelvűség és fölvilágosodás csak elszánt és elkésereedett küzdelem után tudta megtartani pozícióját.

De ne beszéljünk képletekben. Hát nem végtelenül elszomorító dolog-e, hogy Magyarországon a 19-ik század utolsó esztendejében egy

ütötte meg fülét. Néz a szobába, a kertbe, sehol senki. Ekkor tekintete véletlenül az erdő szélére esik, hát ott látja a tölgy alatt Annust, a mint a segéd ölelgeti, csókolgatja . . .

Vesze voltak!

A segédnek másnap ki lett adva az utlevél, mehetett föl is, alá is. Mikor a kód már majd eltakarta az erdészlázat úgy, hogy alig lehetett meglátni, visszafordult a segéd, öklével megfenyegette a pávat s így kiáltott fel:

— Megájj öreg, megkészerüld még ezt!

Rá egy hétre illatos levélkét kapott Annus. Senkinek se mondta honnét — kitől jött, csak nagyizgatottsága engedett a küldőre következtetni.

Másnap reggel üresea leltük Annus szobáját, kerestük a kertben, az erdőben, összejártuk a közeli falvakat, sehol sem találtuk. Midőn szobáját utólag kutatni kezdtük, akadtunk az alábbi levélre:

„Kedves jó Atyám!

Megyek utánna, akár a halálba is, mert nélküle nem élhetek.

Isten veled, bocsáss meg a téged forrón szerető Annuskádnak.“

— Elhagyott, megszökött, szegényt hozott ősz fejemre, gyalázatot apja s saját nevére . . . az Isten legyen neki irgalmas . . .

S arczán öreg könyvespek folytak alá . . .

Ott üldögéltem Gábor bátyámmal a kandalló mellé húzott asztalnál. Hívós, decemberi délután volt. Elöttem kinyitva feküdt a „Szent biblia“, melyből néha egy-egy mondatot olvastam, mely felett órákig szólanul elgondolkoztunk.

Merengéséből Gábor bácsi mély sóhaja rázott fel, mintha azt susogta volna:

állítólag liberális kormány uralma alatt, a budapesti tudományos egyetem tanácsának a felett kell határoznia, hogy az egyetem világi maradjon-e vagy pedig a jezsuita egyetemek mintájára formáltsassék-e át? Hogy maguk az egyetemi ifjak, a márcziusi ifjuság utódai voltak azok, akik a szabadság, egyenlőség és testvériség eszméi helyett a legsötétebb klerikalizmus jelszavait irták zászlójukra? Hogy az egyetem jogi és államtudományi karának tanárai küzdjenek az első sorokban azért, hogy intézetünk ne a tudományt, a haladást és fölvilágosodást, hanem a reakciót és a hátramaradást szolgálja?

De ne rekrimináljunk. Örüljünk annak, hogy a klerikális reakciónak egyelőre legalább nem sikerült rohammal bevenni a budapesti tudományos egyetem falait. Töltsé el keblünket meglegedéssel az a tudat, hogy akadtak bátor és elszánt férfiak, akiket a modern stréberség nem tudott megnyerni, a kik hívek maradtak a tudományhoz, hívek elveikhez és meggyőződésükhöz, akiket nem szédített meg egy gráva kór beteges divatja.

De kell, hogy megnyugvást és erőt merítsünk ez esetből mi is további küzdelemünkre. Mert a szavazatoknak komoly mérközése, a mely a tegnapi határozatot szülte, bizonyítja, hogy nem rémeket láttunk, a mikor energikus hangon tereltük a szabadelvű közvélemény figyelmét az egyetemi reakciós irányzatok felé. Eberségünknek meg volt a jutalma: bárha ügygyel-bajjal, jelentéktelen szótöbbséggel, de mégis vissza van verve az ultramontanizmus ostroma a Tudomány-Egyetem falai alól. De a győzelem nem jogosít föl bennünket arra, hogy most már lefegyverezzünk és tétlenül pihentessük erőinket. Annál kevésbbé, mert az egyetemi eset csak egyik fölbukkanó tünete annak az egyetemes áramlatnak, a mely minden téren sötét előítéletek jogait vijja vissza.

Résen legyünk!“

Igy beszél tehát egy bevallottan fölvilágosult, szabadelvű és kálvinista lap. A mi tudományunk, a mi keresztünk, megváltásunk symboluma, hitünk ragyogó jelvénye az ő szemükben a sötétség, a butaság, a hátramaradás, a reakció és stréberség jelvénye, a melyet, ha látnak, verbefordul a szemük. Es ilyen emberek, ilyen elvekkel kormányozták Magyarországot. Ez a szellem, ez a gondolkodásmód nyilvánul ellenünk, illetőleg vallásunk elvei

— Már három éve . . .

Önkéntlenül Gábor bácsira tekintettem most s szegény . . . könnyeit akarta előttem elpalástolni.

Istenem ugyan mit gondolhatott! . . . A néma csendet most félénk kopogtatás zavarta meg.

— Szabad — szolt Gábor bácsi.

Kinyílik az ajtó s egy kopott, rongyos ruhába bujtatott didergő nő lép be.

Szénéz majd oda rohan Gábor bácsihoz, térdre esik s szívet rázó hangon kiáltja:

— Atyám! . . . Atyám, oh bocsáss meg! . . .

Vétkeztem nagyot, iszonyut, szegényt hoztam családunkra, gyalázattal tetéztem ősz fejedet, de akkor . . . oh azt hittem, hogy jól teszek.

Feleljds el a multat, hisz megbűnhődtem érte, ő elhagyott, gyalázatot s az erkölstelenség pocsolyájába sülýedtem . . . oh, nincs sehol mededéem, mint a te szerető atyai keblében. Bocsáss meg egyetlen leányodnak, oh . . . s könyveivel, csókjaival árasztja az atya kezét.

Gábor bácsi felemelkedik helyéből, sápadt arczán a szegény és harag pirja út ki, szemében a gyűlölet az undor vet szikrát, jobb kezét szíverre téve érczes hangon mondja:

— Istennél a bocsánat!!

Majd a nő zokogását tulharsogó hangon kiáltja:

— Jöjj!!

Evvel lekasztja a szegről fegyverét s megy, ő elől, utánna roskadozó léptekkel a nő.

Másfél óra mulva az erdész egyedül jött haza az erdőből.

Hosszu Lajos.

ellel leg
kormány
jeletben
a külszi
ugyanaz.
Sol
ról, felel
kérdeni
soktól il
ben. Pé
kivétel á
vágáson
hasonló l
ralis és l

— I
nénk em
által léte
mezés 19
hol a vár
támogatá
kint ingy
az egytel
miatt na
romnak,
hogy az f
zise elle
napunkat
tevéti mi
módot fe
Be István
zési jegye
kesfejérvá

— M
és több er
zött zászló
szikebb k
toti magá
meg mellé
lásig me
hivatalnok
fogadták /
set, mely
anyakönyv
egyhangul
kíséretbe
kögyülés
majd Kise
vöztölte, m
jezest, ho
Ezúttan el
szabályren
nek folyar
Hi atalno
kint az elé
vesztet és
szabályren
ták a tiszt
Impe, alel
Gyöző, ház
Károly, fő
Lajos és K
László, elle
czay Imre
még a vá
bizottság. A
István főig
javára 100
nemes tett
könyvi kős
mes tett, m
lött, a kik
mely téren

— Kit
intézet 500
nazására, k
eket érnek
nyéknél
anított tánt
utalmat ité
és elismeré

— Ipa
iparkam

ellen lépten-nyomon, ilyen alapiában a liberális kormány mind, ilyen volt a múltban, ilyen a jelenben és ilyen marad a jövőben is. A mód, a külszin változik ugyan, de a gyökér egy ugyanaz, mely egyforma gyümölcsöket terem.

Sokszor vádolnak bennünk elfogultságról, felekezetiességről. Nyugodt lélekkel merjük kérdeni bárkitől, olvasott-e, hallott-e katolikusköztől ilyen hangot más felekezettűekkel szemben. Pedig a támadásnak ez a módszere nem kivétel ám, hanem nap-nap után ezen a kerékvágáson halad.^o Ez csupán szemelvény a sok hasonló közül. Így beszél egy igazi sovén liberális és kálvinista újság.

UJDONSÁGOK.

— **Erzsébet népkönyha.** Aldott lelkü királynénk emlékére, a helybeli jótékony nőegylet által létesített Erzsébet népkönyhában, az élemezés 1900. december hó 23 án veszi kezdetét, hol a városi törvényhatósági bizottság nagylelkű támogatásával a helybeli szegényeknek naponta ingyen élelem osztatik ki. — *E mellett az egylet azoknak, kik egyébb elfoglaltságuk miatt napi élelmi czikkék előállításában gátolva vannak, készséggel nyújtja azon kedvező alkalmat, hogy az Erzsébet népkönyhából kedvező 20 fill. lefizetés ellenében adagoként kenyérről s magukat naponta mely étellel elláthassák.* Felhívatnak tehát mindazok, kik ezen kedvező élelmezési módot felhasználni kívánják, miszerint ez iránt *Re Istváné* egyleti pénztárnoknál az élelmezési jegyek kiváltása végett jelentkezzenek. Székesfejérvár, 1900. december 18-án.

A jótékony nőegylet választmányja.

— **Hivatalnokok Otthona.** Napról-napra több és több ember sorakozik a közelmúltban kitűzött zászló köré s az eszme, mely eleinte csak szűkebb körben hangzott el, ma már tért hódított magának s általános érdeklődés nyilatkozik meg mellette. F. hó 16-án d. u. 5 órakor zsűfoglalás megtelt a Kálozi vendéglő helyisége hivatalnokokkal, a kik egyhangú lelkesedéssel fogadták *Sigray Gyula* ideig. elnök előterjesztését, melyben az elnöki széket *Németh Imre* anyakönyvi felügyelőnek kéri felajánlani. Az egyhangulag megválasztott új elnök négy tag kíséretében rövid idő múltán meg is jelent a közgyűlésen, a hol lelkes ovációkkal fogadták, majd *Kusovich Győző* csinos kis beszédben üdvözölte, mire az új elnök örömeinek adott kifejezést, hogy a megválasztás bizalom útján érte. Ezután elfoglalván az elnöki széket a szervezési szabályrendelet tárgyalására került a sor, a melynek folyamán az eddigi címet „Tisztviselők és Hivatalnokok Otthona”-ra változtatták, egyébként az előkészítő bizottság szabályrendelet-tervezetét csekély változtatással elfogadták. A szabályrendelet letárgyalása után megválasztották a tisztikart a következőképp: Elnök: *Németh Imre*, alelnökök: *Sigray Gyula* és *Kusovich Győző*, háznagy: *Szakáll Antal*, titkárok: *Gebauer Károly*, fővelváltárnok, segédtitkárok: *Németh Lajos* és *Kollmann István*, pénztárnok: *Csaplár László*, ellenőr: *Imre Lajos*, számvonók: *Vinczay Imre* és *Kralovics Imre*. Megválasztottak még a választmányi tagok s a számvizsgáló bizottság. A közgyűlés berekesztése előtt *Bence István* főigazgatói tollnak az Otthon könyvtára javára 100 kötet könyvet ajánlott fel, mely nemestettéért a közgyűlés nyomban jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. Azt hisszük, e nemestett, mint jó példa fog lebegni mindazok előtt, a kiknek módjukban van az Otthont bármely téren segíteni nemesttörekvésben.

— **Kitüntetett tanító.** A Magyar Földhivatalnézet 5000 koronát oszt ki oly tanítók jutalmazására, kik a fajskola-kezelés terén szép sikereket érnek el. A földművelésügyi miniszter meggyanókból egyedül *Balogh Sándor* pázmándi tanító tüntette ki, a mennyiből részére 200 kor. jutalmat ítél. A jól megérdemelt kitüntetéshez elismeréshez színtén gratulálunk.

— **Iparkamarai tagok.** A budapesti kereskedelmi iparkamara tudatta a város polgármesterével,

hogy *Keresztes Zsigmond* és *Schlammadinger Alajos* a kamarának rendes, *Karl István* és *Boros Sándor* pedig póttagjai lettek.

— **Katolikus egyesületi élet.** *Gyürky Ödön* a kath. körök országos szövetségének titkára 52 lapra terjedő füzetben hozza nyilvánosságra a Magyarországon alakult kath. körök és egyesületek számát, azoknak jellegével együtt. Örömmel látjuk a füzetből, hogy a katolikus társadalmi élet folyton fejlődik. Rövid hat esztendő alatt az összes egyesületek száma 1077-re szaporodott. I. Tudományos és irodalmi egyesület van országos három, ugymint Szt.-István-társulat, Aquinói Szt. Tamás-Társaság, Országos Pázmány-Egyesület; a vidéken van öt, ugymint Egerben, Szatmáron, Gyulafehérváron, Ungvárott és Pozsonyban. II. Kath. főiskolai ifj. egyesület van 16. III. Kath. ének- és zenegyesület van 26. IV. Önálló katolikus népkönyvtár 39. Társadalmi egyesületek. I. Katolikus körök és olvasóegyletek 392. II. Katolikus ifjúsági egyesület van 20. Katolikus szociális egyesületek. I. Katolikus legényegylet van 79. II. Kermunkás-egyesület 10. III. Katolikus munkásnők egyesülete 3. IV. Tanonc-egyesületek 4. A keresztény karitas szolgálatában álló egyesületek. I. Szent Vincze-Egylet 20. II. Óltáregylet 11. III. Nőegyletek 22. IV. Kath. jótékonyegylet 12. V. Kath. temetkezési egylet 166. Kath. gazdasági és keresztény szövetkezetek 438. A ker. fogyasztási szövetkezetek terén legtermékenyebb Zala- és Somogy-megye.

— **A nőegylet koszorúja.** Az országos Vörösmarty-ünnep alkalmából a jótékony nőegylet által a költőkirály szobrára helyezett koszorúra a következő adományok gyűltek be: *Keszler Árpád* 4 kor., *Nagy István* 3 kor., *Anjedszky Adolfiné* 2, *Flits Miklósné* 2, *Karl Józsefné* 2, *Karl Istvánné* 2, *Hübner Károlyné* 2, *Eizenbarth Károlyné* 2, *Felmayer Károlyné* 2, *Szőgyény-M. Julia* 2, *Havranek Józsefné* 2, *Wertheim Arminné* 2, *Kis Ignáczné* 2, *Kutly Józsefné* 2, *Say Istvánné* 2, *Lichtneckert Antalné* 2, *Dietrich Szilárdné* 2, *Heinrich Antalka* 2, *Schlammadinger Alajosné* 2, *Deutsch Ignáczné* 2, *Grünfeld Pálné* 2, *Töltényi Antalné* 2, *Madaras Lipótné* 2—2 kor., *Havranek Antalné* 1, *Weber Károlyné* 1, *Nedeczky Ágnes* 1, *Nedeczky Lujza* 1, *Zákits Miklósné* 1, *Fanta Adolfiné* 1, *Schnetzler Nándorné* 1, *Szabady Józsefné* 1, *Gebhard Bódogné* 1, *Reé Istvánné* 1, *Eisenbarth Agostonné* 1, *Námessy Mariska* 1, *Pénzes Imréné* 1, *Fittler Béláné* 1, *Bévy Ferenczné* 1, *Vogl Alajosné* 1, *Kováts Károlyné* 1, *Birkó Jánosné* 1, *Havranek Lajosné* 1, *Vicenty Pálné* 1, *Tóth Béláné* 1, *Vörös Szilárdné* 1, *Warga Zsigmondné* 1, *Heltay Jenőné* 1, *Szepessy Gézőné* 1, *Keresztury Ödönné* 1, *Roszbarger Károlyné* 1, *Lauschmann Gyuláné* 1, *Leeb Erzsike* 1, *Gánóczy Flórisné* 1, *Gebhard Ignáczné*, 1—1 kor., *Nagy Ignáczné* 2, összesen 82 kor.

— **Köszönetnyilvánítás.** Fogadják ezuttal hálás köszönetemet mindazok, kik felejtethetetlen testvérem: özv. *Vinczay Jánosné*, szül. *Szabó Teréz* elhunytával ért fájdalmimat a temetésen való megjelenésükkel enyhíteni igyekeztek. — Köszönetem nyilvánítom továbbá a „Kömives és Kőfaragó-Egylet”, s „Rokkant Betegsegélyező-Egyesületek”-nek, kik elhunyt testvéremet testületileg kísérték a temetőbe. Székesfejérvár, 1900. december 16. *Szabó Ferencz.*

— **Választás.** A palotavárosi iskola-épületen lengő nemzeti színű lobogó hirdette vasárnap a választás napját. A *Marschall Nándor* és *Rakás Lajos* elhunytával megüresedett két bizottsági tagsági helyet töltötték be a körülményekhez képest szerencsés eredménnyel. Az elnöki széket *Lőrincze Elek* választási alelnök foglalta el, választási jegyző pedig *Lipcsey Lajos* városi aljegyző volt. Hatósági kiküldöttek voltak *Knittel-hoffer Károly* aljegyző és *Kováts Lajos* ker. rendőrbiztos. Bizalmi férfiak: *Magó Károly,*

Veszely Károly, *Téits Mihály* és *Vida István.* A választás 3 órakor kezdődött s meglehetősen lassu lefolyásu volt a déli órákig. Egy-két kocsi s néhány ünnepi ruhába öltözött ember nem igen tették élénké a iskola előtti teret. Egy óra volt már s még csak 120 választó adta le a szavazatát. Ez idő tájban mulatságos jelenetnek volt tanuja a bizottság. Egy fekete bajuszu uriasan öltözött szavazó karöltve kísért egy lassu menetű, két kötéves polgárt; a szavazó terem bejáratánál egy kis czédulát nyom a markába s udvariasan ajtó nyit előtte. Nyomban utánuk két választó polgár lép a terembe s hivatkozva az elnöki rendeletre, mely szerint a korteskedés az udvaron tiltva van, kéri a rendelet foganatosítását a fekete bajuszu urra kiterjeszteni. Az elnöki intó után a buzgó kíséző ur hivatkozott a karon kísértnek „bajlott korára” s ama körülményre, hogy nem ismeri a járást a kalauzolt, a ki ugyan ezt tagadásba vette, mert 40 éve járja ezt az utat. Ebéd után a bizottság mulattatására igen alkalmas volt e jelenet. Délután az iskola előtti tér élénk volt, gyors egymásutánban jöttek a szavazók. A 402 választó közül 288 élt a jogával. A választást d. u. 4 órakor az elnök befejezettnek nyilvánította, a mi után a szavazó-lapokat megszámlálták s kitűnt, hogy *Horváth Mihály* 195, *Kostylik Ferencz* 154 szavazatot kapott. Szavazatot kaptak még *Csapó, Gerő, Göbel, Ascher* stb. választók. — *Lelkes* éljenzéssel fogadta a közönség az elnöki szót, mely szerint *Horváth Mihály* és *Kostylik Ferencz* a palotavárosrész választott képviselői. Nem lep meg bennünket a választás eredménye, mert már eleve tudtuk, hogy a zsidóság tömörülése eredménytelen lesz a keresztény városnegyedben. Mint ellenzéki férfiak szívesen látjuk a közügyek szolgálatában, s hisszük, hogy mint képviselő, edzett harcuzok, számottevő tagjai lesznek a bizottságnak.

— **Öngyilkosság.** *Mágoosi Béla*, a „Hatvan és Védők” szerkesztője vasárnap délelőtt szíven lölte magát. Az öngyilkos a nyolcvanas években a „Szabadság” című helybeli lapnak volt a szerkesztője.

— **Burgonya-keményítő gyár.** A fejérmegyei burgonyatermelők e hó 15-én tartott értekezleten kimondották, hogy egy Székesfejérvártól fellállítandó keményítő-gyár érdekében a fejérmegyei gazdasági egyesület kéressek fel s járjon közben a kormánytól, hogy a gyár létesítéséhez a kormány hozzájárulása és támogatása biztosítsék. A fejérmegyei burgonyatermelő közönség első sorban a kisbér-fizetői gyári részvénytársasággal öhajt — a fejevári gyár létesítése iránt — öszekötetésbe lépni, de ha e részvénytársaság megindított tárgyalások eredményre nem vezetnének, úgy más érdekesoporttal, vagy kizárólag a gazdaközönség — szövetkezeti alapon is mulhatatlanul szükségének találja egy fejevári burgonya-keményítő-gyár létesítését. Reméljük, hogy a fejérmegyei gazdasági egyesület e nagyfontosságú tervet beható tanulmány és megvitatás után mielőbb megvalósítja.

— **Új postabélyegek.** Az eddigi postabélyegeken kívül a kereskedelmi miniszter elrendelte, hogy 20 és 35 filléres, valamint 2 és 5 koronás postabélyegyek hozassanak forgalomba a magasabb díjazás alá eső küldemények bérmentesítésére. Ellenben a 3 koronás postabélyegek 1901. márczius 31-ével kivonatnak a forgalomból.

— **Halálozás.** Magyar-Almásról vesszük a gyászhit, hogy *Nagy Lajos* ottani lakos f. hó 14-én 81 éves korában meghalt. Az elhunytat f. hó 15-én d. u. 3 órakor temette el *Tamács Vilmos* esperes-plebános a község általános részvételével. Az elhunytban *Nagy Lajos* plebános édes atyját gyászolja.

— **Meghívó.** A székesfejérvári koresolyázó egyesület f. hó 23-án d. e. 1/3 12 órakor tartja rendes évi közgyűlést a Vörösmarty-kör helyiségében, amelyre a t. tagok tisztelettel meghívotnak. Megjegyeztetik, hogy a közgyűlés ezuttal a megjelent tagok számára való tekintet nélkül határozatképes. A közgyűlést megelőzőleg 11 órakor választmányi ülés lesz. *Az elnökség.*

— **Botrány a templom előtt.** Wurzinger József ugyancsak rászolgált a rendőrség szigorú eljárására, a midőn vasárnap délelőtt a felsővárosi templom előtt az ajtószágról jövő hívek megbotránkoztatására majdnem birkokra kelt Varga Pál öreg sirásóval s közben sértő és trágár szavakkal illette. Ugy látszik az ilyen emberek megfékezésére már rendőrt kell állítani a templom ajtajába is, mert önmaguknak parancsolni még e helyen sem tudnak. Elvárjuk, hogy a rendőrség intő példának a legszigorúbb büntetést alkalmazza.

— **Esküdtbírószág.** Székesfehérvár. Az 1901-ik évre. Fölajstrom. — (Folytatás.) — Kommer Gyula (Álap), Kosovitz Adolf (Moór), Kósa Miklós (Csurgó), Kovács Béla (Sár-Szent-Miklós), Kovács Endre (Moór), Kéremendy József (Pákozdi), Krausz Bernát (Seregélyes), Kukorely István (Gárdonyi), Kulifay Árpád (Eresi), Kun Imre (Czece), Lamparter Viktor (Szabolcs), Lang Antal (Sár-Abau), Lászlóvszky Kálmán (Herczegfalva), Lendvai Agost (Nyék-Pettend), Leopold Lajos (Szent-Agotha), Lyka Döme (Pázmánd), Löwy Jenő (Álap), dr. Löwinger Sámuel (Duna-Adony), Luczenbacher Miklós (Nyék-Pettend), dr. Mamdorf Géza báró (Velencez), Markus Gyula (Csösz), Meszleny Benedek (Velencez), Mészáros János (Seregélyes), Mészöly Endre (Sárbogárd), Micheller Béla (Pákozdi), Mitinszka Ferenc (Csösz), Moizer József (Mohai), Molnár László (Csösz), Müller Rezső (Moór), Nagy Albert (Pákozdi), Nádasdy Tamás gróf (Nádasd-Ladány), Odenvall Boldizsár (Sárbogárd), Orbán Ottmár (Baracska), Pall Gyula (Martonvásár), Paitsits Emil (Duna-Adony), ifj. Pajer Ferenc (Duna-Adony), Pajor József (Sár-Abau), dr. Pajzs Gyula (Ráczalmás), Paulini Béla (Csákvár), Patrovics János (Zámoly), Pencz Lajos (Moór), Pick Dezső (Nagy-Láng), Popper Henrik (Nagy-Lók), Pölöskey Sándor (Moór), Puskás Gyula (Csösz), Reklányi János (Duna-Pentele), dr. Bektorisz Lajos (Duna-Adony), Rohrman Agoston (Gárdonyi), Rosenfeld Henrik (Bicske), Böhllich Károly (Pázmánd), Sallay István (Sár-Abau), Sági Mihály (Sárkeresztúr). — (Folyt. köv.)

— **Katonai irodák.** A székesfővárosban és a vidéken minden hatósági engedély nélkül keletkezett úgynevezett *katonai irodák* ügynökei szerte bejárják az országot s a tájkozatlan és hiszékeny népet, különösen pedig a földművelő osztályhoz tartozó egyéneket megszarolják oly módon, hogy elhitegetik velük, miszerint az ő közvetítésük és befolyásuk révén az illetők, vagy hozzátartozóik a hadkötelezettség és katonai szolgálat teljesítése körül kedvezményben vagy könnyítésben fognak részesülni még akkor is, ha arra semminemű törvényes igényük nincs is. Ezen ügynököknek sikerült is nem egy esetben egyeseket jelentékeny, százakra rugó összegek erejéig megszarolni. — Ezen zsaroló svindlernek ámitásaitól a közönségnek megóvása érdekében a honvédelmi miniszter egy rendeletet adott ki, melyben felhívja a törvényhatóságokat, hogy az említett ügynökök működését éber figyelemmel kísérjék s adandó alkalommal ellenük a törvényes lépéseket tegyék meg. — Egyszermind a sajtót is felkéri, hogy ezen szédelő ügynökök üzelmeire a közönséget a legkiterjedtebb módon figyelmeztesse és óva intse, hogy azok közbenjárását, miután annak semmi fogantatja nem lehet, — igénybe ne vegye.

— **Városi színház.** A jövő évi színi évadra, mint már megirtuk, két színgazgató pályázott, a kik közül a f. hó 15-én tartott színiügyi bizottsági ülésen *Halmay Imre* jelenleg is városunkban levő színgazgató kapta meg a városi színházat oly kikötéssel, hogy társulatát köteles kiegészíteni. Mindenesetre szüksége volna a különben elég jól szervezett társulatnak egy tenoristára s *Halmayné* helyett egy operette primadonnára. Azt hisszük, maga az igazgató is beismeri e hiányt s minden további buzdítás mellőzésével pótolni fogja.

— **Tisza Kálmán** születésének 70-ik évfordulóját e hó 16-án ülte. Természetesen volt nagy áldomás, folyt a pezsgő, még inkább a

dicséreték és magasztalások árja. Még *Eötvös Károly*, a nagy ellenzéki is bevallotta, hogy mennyire szereti a volt miniszterelnököt. Ez így szokott lenni mindenütt, oly sablonszerű dolog, mint egy-egy bankettnél a sulczirozott hal (hogy egyik laptársunk nagynevű vezetőjének frázisai közül is elhalászszunk egyet.) *Égig* magasztalták *Tisza Kálmán*-t, pedig a mai politikai korrupciónak ő a szülőanyja. Sohasem hallottuk találobban jellemezni a vén *Tiszát*, mint mikor egy kormánypárti politikus azt mondta róla, hogy *Tisza Kálmán* nem egyéb, mint *Jäger Mari* a politikában.

— **Seidel Lajos.** Székesfehérvár városának egykori rendőrőrkapitánya, a mint tudjuk, még mindig a szegedi Csillagbörtön szerezcsélen lakója. A mint most Szegedről írják nekünk, *Seidel* folyamodást nyújtott be Ö Felsőségéhez, hogy kegyelmezzon meg neki s a karácsonyi szent ünnepekre adja vissza szabadságát. Kérését azzal indokolja, hogy teljesen ártatlanul, a mások hibája miatt kell a szegyenletes rabság kenyerét ennie.

— **Tűz.** Nagy riadalmat keltett — mint agárdi leveleznök írja — a pusztai lakói között f. hó 14-én a vészír. hogy a Nádasdy-féle urodalom egy különálló épületén tűz ütött ki. D. u. 3 óra tájban csapott fel a láng a tetőzetről s bár a pusztai lakói közül senki sem maradt tetlen, az egész épület a tűz martaléka lön. A tűz lokalizálása csakhamar sikerült, az égő épületből azonban megmenteni mit sem lehetett ugy, hogy a tűz teljes eloltása csakis akkor volt lehetséges, mikor már tápót nem talált. — Esti nyolcz óraker feketén meredő kormos falak hirdették a régi épület pusztulását, a mi által mintegy 4400 kor. kárt szenvedett az urodalom. a mi azonban biztosítás folytán teljesen megterül.

— **Ítélet.** *Ravasz József* Erzsébeti lakos magánzót és nejt szül. Müller Erzsébetet a vaáli kir. járásbírószág sikkasztás vétsége miatt egyenként két heti fogházra és egy évi hivatalvesztésre ítélte.

Színház.

Decz. 15.

Jones Sidnay kellemes zenéjű angol operettje „*A görög rabslóga*“ került színré csekély számú közönség előtt. Az újabb operettek csakis időleges hatásra vannak szánuva s maradó vonzeróval nem igen bírnak. A bemutató után még egy párszor megtöltik a színházat, de később már nem érdeklődik irántuk a közönség; azért a felelevenítés nem sok sikerrel jár. Talán a közelebbi idők operette újdonságait lehetne műsorra venni. Az előadás különben elég jó volt. *Léay Sárka* fürge, eleven és kedves *Iris* volt, s kised hangját ügyesen érvényesítette. *Mányay Aranka* mint *Antónia* csinos énekével hatott. *Aspasia* szerepét *Halmayné* játszotta. — Elismeréssel vagyunk *Halmayné* jó éneke és játszó képessége iránt, amde kérjük, hogy a nem neki való operette szerepeket lehetőleg mellőzze. *Tisztay* és *Scelényi* *Emilia* vidám játékkal folytonos kacagásban tartották a közönséget, *Ferenczy* kellemes baritonját is élvezettel hallgattuk.

Decz. 16.

Délután az *Uj Sulamith* bohózat ment rendes délutáni előadásban, a nézőtér csak félig tellett meg.

Este ifj. *Bokor József* népszínművét *Az édes-t* adták elő színészeink. *Bokor József* ezen alkalmi népszínműve, mert méltán annak nevezhető *Blaha Lujza* lánya *Sárka* részére írva, előbbi műveit tekintve gyöngének mondható. Meséje vékony, laza; a jó anya feláldozza saját boldogságát leánya boldogságáért. Van azonban

benne néhány jó alak és jelenet, s zenéje is, habár gyakorta holmi reminiscenciákat ébreszt bennünk, elég csinos és kellemes. Így zenéje legkedves és hatásos a tanyai éj zenei kifejezése, de a szín ügyessége kissé hosszadalmas. Az előadásról csakis kedvezően nyilatkozhatunk. Az összes szereplők helyükön voltak és igyekezettel játszottak. *Halmayné* kezében volt a czím szerep és elmondhatjuk, hogy most teljesen neki való és reá illő szerepben láttuk. A szemrevaló övegyet, az önfeláldozó édes anyát sikerrel személyesíté. Minden előadott népdalával, routmos természetes játékaival egyaránt rászolgált a közönség tapsaira. Ilyen neki való szerepekben, melyeknek megjátszása az ő kezében mindig sikerrel jár, szívesen látjuk őt a színpadon, s meg lehet győződve, hogy tehetségeit mindig méltányolni fogjuk. *Léay Sárka* az édesnek méltó leánya volt; kedves naivsága, vidám elvessége, természetes játéka és a kedvesen elcsicseregget népdalok egyaránt tetszéssel találkoztak. *Szathmáry* a hü érdekes mindenben sikerült alakot adott, ugyszinté *Deay* a tönkrement földesúrbán. *Tisztay* a zsidó regalebélő alakjában jutratva érvényre jó komikus tehetségét, s „Ich kenn' das“ kopléit zajosan megtapsolták. A darabnak magának, mint ilyenek nem tulajdonitunk semmiféle nagybólteket, azonban az élénk, jó előadás nagyobb közönséget érdemelt volna.

Decz. 17.

Szigligeti régi jó népszínműve, *A székely katona* került színré ez estén kis közönség előtt. Az előadásról ez alkalommal bizony alig mondhatunk valami jót. *Ferenczy* és *Léay Sárka* énekeir. *Koráts-ot* (*Lajos*) sorolhatjuk az előadás jó részéhez. A többi pedig, de különben egy általában az egész előadásra nézve bizonyos lajhyságot, nem tördőmséget vittünk észre, pongvolán, vontatottan ment az egész. A sírlomházi nép magyar énekét éneklő tenorista pedig vonuljon vissza szép esendesen a karba, a hol az ő rendes helye van. A vontatottságot csak tetőzte *Martonfalvy* karnagy botrányos késése, ugy annyira, hogy a függőnyt is le kellett eresztetni, pedig őt az eddigiekben szorgalmas karmesternek láttuk, s csodáljuk is tőle e hanyagságot.

Feladás szerkesztő: Chay Antal.

Borovicska, törköly-pálinka és szilvoriumot

ajánl 5—10 és 14 literes kosárüvegekben, posta-utánvét mellett

Szepesi horovicskának literjét . . . — frt 7) kr.
Erdélyi 3 éves törköly-pálinka literjét 1 frt — kr.
Slavoniai 3 éves szilva-pálinka literjét 1 frt — kr.

Mérey Sándor,

Budapest, VII., Csömöri-ut 29. szám.

Keresztény, lelkiismeretes kiszolgálás és az áru tiszta, természetes valódiságáért szavatosság biztosítottatik.

A néhai Jankovits Imre hagyatékához tartozó süttö utczai ház s egy buzaföl szabad kézből eladó.

Tudakozódni lehet Vig Imre királykut-utca 12. sz. alatt lakosnál, mint a kiskorua gyámjánál.